

Byla C-119/24 [Chefquet]¹**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2024 m. vasario 14 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Cour d'appel de Liège (Belgija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2024 m. vasario 5 d.

Ieškovai:

DK

JO

Atsakovė:

Belgijos valstybė, atstovaujama Finansų ministro

Faktinės aplinkybės, procesas ir ginčo dalykas

- 1 Pagrindinė byla susijusi su nerezidentų mokesčių įmokomis, konkrečiau kalbant, su *Code des impôts sur les revenus 1992* (1992 m. Pajamų mokesčio kodeksas, toliau – CIR 92) 245 straipsnyje numatytu papildomu mokesčiu, taikomu nerezidentams, ir jo suderinamumu su SESV 45 straipsniu.
- 2 Ieškovai DK ir JO šioje byloje nagrinėjama is mokestiniais laikotarpiais ir mokestiniais metais buvo Prancūzijos rezidentai. DK buvo kelių Belgijos universitetų profesorius ir Nacionalinio mokslinių tyrimų centro Paryžiuje mokslinių tyrimų direktorius. Jo žmona JO Prancūzijoje dirbo pagal darbo sutartį, bet nuo 2000 m. profesinės veiklos nebevykdė.
- 3 Belgijos Karalystėje jie buvo apmokestinti kaip nerezidentai. Jie užginčijo 1992–1998, 2001–2003 ir 2007–2009 mokestiniais metais apskaičiuotus nerezidentų

¹ Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

mokesčius ir pateikė keletą skundų dėl šių įmokų. Į visas nagrinėjamas nerezidentų mokesčio įmokas buvo įtrauktas papildomas mokestis valstybės naudai pagal CIR 92 245 straipsnį.

- 4 Šie skundai keliais administraciniais sprendimais buvo atmesti arba pripažinti priimtinais, bet nepagrįstais (arba iš dalies pagrįstais, kiek tai susiję su skundu dėl 2008 mokestinių metų įmokos).
- 5 Vėliau ieškovai pateikė skundus dėl šių įmokų *Tribunal de première instance de Namur* (Namiūro pirmosios instancijos teismas) ir pateikė keturis atskirus ieškinius.
- 6 2016 m. sausio 20 d. sprendimu *Tribunal de première instance de Namur* šiuos keturis ieškinius sujungė. Jis iš esmės nusprendė, kad prašymai panaikinti ginčijamas įmokas yra nepagrįsti. Jis taip pat pateikė *Cour constitutionnelle* (Konstitucinis Teismas) prejudicinius klausimus, į kuriuos jis atsakė 2019 m. birželio 6 d. sprendime (Sprendimas Nr. 92/2019).
- 7 2020 m. vasario 3 d. ieškovai pateikė apeliacinį skundą dėl *Tribunal de première instance de Namur* sprendimo *Cour d'appel de Liège* (Lježo apeliacinis teismas, toliau – prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas).

Teisinis pagrindas

Sjungos teisė

- 8 Šioje byloje nagrinėjama Sąjungos teisės nuostata yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 45 straipsnis, susijęs su laisvu darbuotojų judėjimu ir draudimu diskriminuoti valstybių narių darbuotojus dėl pilietybės.

Nacionalinė teisė

- 9 CIR 92 245 straipsnio nuostatoje numatoma, kad nuo nerezidentų mokesčio, nustatomo pagal CIR 92 243 ir 244 straipsnius, apskaičiuojamas papildomas mokestis, t. y. mokamas priedas valstybei. Šis papildomas mokestis apskaičiuojamas CIR 92 466 straipsnyje nustatyta tvarka, taikoma Belgijos aglomeracijų ir komunų nustatomiems komunoms skirtiems papildomiems mokesčiams, mokamiems Karalystės gyventojų, kurių pagrindinė gyvenamoji vieta yra šiose aglomeracijose ir komunose, apskaičiuoti.
- 10 1992–2009 mokestiniais metais CIR 92 245 straipsnyje nurodytų papildomo mokesčio suma svyravo nuo 6 iki 7 %.

Šalių argumentai

- 11 Ieškovai (DK ir JO) paprašė pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui (toliau – Teisingumo Teismas) du prejudicinius klausimus.

- 12 Pirmasis jų siūlomas klausimas susijęs su CIR 92 245 straipsnyje numatytos priemonės suderinamumu su SESV 45 straipsniu, nes pagal CIR 92 245 straipsnį mokesčių mokėtojams nerezidentams taikomas papildomas valstybei mokėtinas mokestis, kurio jie nemokėtų, jei būtų Belgijos Karalystės rezidentai, ir kuris nustatomas pagal analogiją su CIR 92 466 straipsnyje numatyto vietos mokesčiu, mokamu Belgijos Karalystės gyventojų.
- 13 Be to, ieškovai siūlo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti Teisingumo Teismui antrąjį prejudicinį klausimą dėl Belgijos ir Prancūzijos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties 25-2 straipsnio atitikties SESV 45 straipsniui. Iš tikrųjų šia nuostata nerezidentams neapmokestinamųjų pajamų (apibrėžtų CIR 92 130 ir 131 straipsniuose) dalis sumažinama iš Belgijos gautų jų profesinės veiklos pajamų dalimi proporcingai visoms jų profesinės veiklos pajamoms, gaunamoms visame pasaulyje.
- 14 Belgijos valstybė prašo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo pripažinti ieškovo prašymą pateikti Teisingumo Teismui du prejudicinius klausimus nepagrįstu.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo vertinimas

- 15 Dėl CIR 92 245 straipsnyje numatytos priemonės suderinamumo su SESV 45 straipsniu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas sutinka su argumentais, išdėstytais Konstitucinio Teismo, į kurį *Tribunal de première instance de Namur* kreipėsi dėl CIR 92 245 straipsnio suderinamumo su Belgijos Konstitucijos 10 ir 11 straipsniais dėl šia nuostata tariamai įtvirtintos nepagrįstos nerezidentų ir rezidentų diskriminacijos.
- 16 2019 m. birželio 6 d. sprendime Konstitucinis Teismas nusprendė, kad CIR 92 245 straipsnio nuostata, pagal kurią nerezidentai apmokestinami valstybės naudai renkamam mokesčiu, apskaičiuojamu remiantis CIR 92 466 straipsniu, susijusiu su papildomais komunų mokesčiais, kaip nurodyta *travaux préparatoires*, siekiama išvengti bet kokios Belgijos Karalystės nerezidentų ir rezidentų, kuriems taikomi CIR 92 466 straipsnyje numatyti papildomi komunų mokesčiai, diskriminacijos. Iš tikrųjų nerezidentai paprastai naudojami Belgijos valdžios institucijų tiekiamomis priemonėmis ir teikiamomis paslaugomis, jei iš šių priemonių ir paslaugų jie gali gauti Belgijos kilmės pajamų, nuo kurių apskaičiuojamas Belgijos valstybei mokėtinas nerezidentų mokestis. Padidinus valstybei mokėtiną mokestį dėl CIR 92 245 straipsnyje numatyto papildomo mokesčio jo sumą leidžiama skirti Belgijos valstybės bendrojo intereso užduotims vykdyti. Be to, nagrinėjama priemonė nesukelia akivaizdžiai neproporcingų pasekmių. CIR 92 245 straipsnyje numatytas papildomas mokestis apskaičiuojamas proporcingai mokesčiui, mokamam nuo Belgijoje uždirbtų ar gautų pajamų. Šia priemone, taikytina neatsižvelgiant į nerezidentų pilietybę, siekiama, kad nerezidentai proporcingai prisidėtų prie bendrojo intereso uždavinių finansavimo. Be to, aplinkybė, kad nerezidentui prireikus gali būti taikomas antrojo gyvenamojo būsto mokestis

Belgijoje arba gyvenamosios vietos mokestis Prancūzijoje, nėra susijusi su nagrinėjama nuostata, nes šių mokesčių tikslas ir paskirtis skiriasi, todėl jų negalima lyginti su CIR 92 245 straipsnyje numatytu mokesčiuⁱⁱ.

- 17 Konstitucinis Teismas pažymėjo, kad kalbama apie nerezidentams taikomą mokestį, apskaičiuojamą pagal tą pačią tvarką kaip ir papildomi komunų mokesčiai nuo Karalystės gyventojų mokamo fizinių asmenų mokesčio, kurį renka valstybė, ir, atsižvelgiant į šį panaudojimą, CIR 92 245 straipsnyje numatytos priemonės pobūdis ir tikslas nėra tokie patys kaip papildomo komunoms skirto mokesčioⁱⁱⁱ.
- 18 Kaip nurodo Konstitucinis Teismas, „remiantis suformuota jurisprudencija, visos SESV nuostatos laisvo asmenų judėjimo srityje skirtos Sąjungos piliečių visų rūšių profesinės veiklos vykdymui Sąjungos teritorijoje palengvinti ir jomis draudžiamos priemonės, dėl kurių šie piliečiai gali patekti į nepalankią padėtį, kai kitos valstybės narės teritorijoje nori vykdyti ekonominę veiklą“ (2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *de Groot*, C-385/00, EU:C:2002:750, 77 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija; 2017 m. birželio 22 d. Sprendimo *Bechtel*, C-20/16, EU:C:2017:488, 37 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija). Todėl pagal SESV 45 straipsnį draudžiamos nacionalinės priemonės, kurios gali kliudyti Sąjungos piliečiams pasinaudoti šiame straipsnyje garantuojama pagrindine laisve arba dėl kurių toks naudojimas gali tapti mažiau patrauklus (2019 m. spalio 10 d. Sprendimo *Krah*, C-703/17, EU:C:2019:850, 41 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija)^{iv}.
- 19 Teisingumo Teismas taip pat jau nusprendė, jog nepalankus mokestinis vertinimas, prieštaraujantis vienai iš pagrindinių laisvių, negali būti pateisinamas kitų mokesčių lengvatų buvimu, netgi darant prielaidą, kad jos egzistuoja^v.
- 20 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad tikslinga pateikti Teisingumo Teismui pirmąjį ieškovų pasiūlytą klausimą dėl CIR 92 245 straipsnio suderinamumo su SESV 45 straipsniu.
- 21 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas mano, kad nereikia Teisingumo Teismui pateikti antrojo prejudicinio klausimo, kurį siūlo ieškovai pagrindinėje byloje. Jis mano, kad, kaip matyti iš aiškios Teisingumo Teismo jurisprudencijos, akivaizdu, jog Prancūzijos ir Belgijos sutarties dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo 25-2 straipsniu nepažeidžiamas SESV 45 straipsnis.

ⁱⁱ Konstitucinio Teismo 2019 m. birželio 6 d. Sprendimo Nr. 92/2019 B.5.2 punktą.

ⁱⁱⁱ Konstitucinio Teismo 2019 m. birželio 6 d. Sprendimo 92/2019 B.5.1 punktą.

^{iv} Taip pat žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimą *Belgijos valstybė (Mokesčių lengvatų gyvenamosios vietos valstybėje narėje praradimas)*, C-241/20, EU:C:2021:605.

^v 2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *de Groot*, C-385/00, EU:C:2002:750, 97 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija.

Prejudicinis klausimas

„Ar pagal SESV 45 straipsnį draudžiama taikyti Pajamų mokesčių [kodekso] 245 straipsnį tiek, kiek pagal šį straipsnį mokesčių mokėtojai nerezidentai taikomas papildomas 6–7 % dydžio valstybės mokestis, palyginti su mokesčiu, kurį jis turėtų mokėti, jei turėtų Belgijos Karalystės gyventojų statusą – papildomas mokestis, nustatomas analogiškai Belgijos aglomeracijų ir komunų nustatomam vietos mokesčiui, mokamam Karalystės gyventojų, kurių pagrindinė gyvenamoji vieta yra šiose aglomeracijose ir komunose?“

DARBINIS VERTINIMAS